

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-572925-VII/7013/07/JZ

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 24 listopada 2009 r.

Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny
Warszawa

szanowny Panie Ministrze

Do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęło, zwłaszcza w ostatnim czasie, wiele skarg od osób pozbawionych wolności na stosowanie w zakładach karnych i aresztach śledczych kamer telewizji przemysłowej. Odnoszą się one do nowych regulacji, jakie w tym zakresie wprowadziła do Kodeksu karnego wykonawczego ustawa z dnia 18 czerwca 2009 r. (Dz.U.Nr 115,poz.963).

Analiza zawartych w niej rozwiązań skłania do stwierdzenia, iż przyznane dyrektorowi zakładu karnego lub aresztu śledczego - w sposób ogólny - szerokie uprawnienia do określania miejsc i pomieszczeń, w których może być stosowane monitorowanie za pomocą obrazu lub dźwięku, są sprzeczne w szczególności z - wyrażoną w Konstytucji RP oraz Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - zasadą ochrony prawnej życia prywatnego.

Przyjęte we wskazanej ustawie rozwiązania odbiegają też znacznie od tych, na które w 2008 roku powoływał się Minister Sprawiedliwości informując Rzecznika Praw Obywatelskich o projekcie ustawowego uregulowania zasad stosowania monitoringu w jednostkach penitencjarnych.

W wystąpieniu z dnia 30 lipca 2008 r. (1. dz. - jak wyżej) Rzecznik zwrócił się do Ministra Sprawiedliwości o podjęcie inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do wprowadzenia odpowiednich regulacji dotyczących zasad stosowania kamer telewizji przemysłowej w zakładach karnych i aresztach śledczych. Poruszył w nim m. in. kwestie niezgodnego z prawem zainstalowania kamer w łazniach, pomieszczeniach do czynności

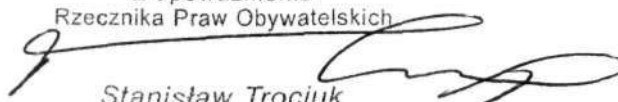
procesowych, pomieszczeniach do przeprowadzania kontroli osobistych osób pozbawionych wolności oraz w zwykłych celach mieszkalnych.

W odpowiedzi na to wystąpienie Pan Zbigniew Wrona, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, w piśmie z dnia 25 sierpnia 2008 r. (l. dz. DL-P-I0760-12/08) z upoważnienia Ministra stwierdził, iż „... stosowanie kamer telewizji przemysłowej w jednostkach penitencjarnych stanowi ingerencję w prywatność człowieka i może w niektórych przypadkach naruszać jego godność”. Podzielił też pogląd Rzecznika Praw Obywatelskich o braku potrzeby rozszerzania zasad stosowania monitoringu poza przypadki określone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 października 2003 r. w sprawie sposobów ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej (Dz. U. Nr 194, poz. 1902 ze zm.), w szczególności na cele mieszkalne zwykłych osadzonych (nie zaliczonych do tzw. więźniów niebezpiecznych), bądź pomieszczenia, w których przeprowadzane są kontrole osobiste więźniów. Tym samym Pan Podsekretarz Stanu zgodził się ze stanowiskiem Rzecznika co do konieczności doprecyzowania w akcie rangi ustawowej oraz powołanym wyżej rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości zasad stosowania kamer telewizji przemysłowej wewnątrz jednostek penitencjarnych, uznając, iż „... wnikliwego i dokładnego rozważenia wymaga kwestia wyszczególnienia miejsc i pomieszczeń, w których monitoring byłby prawnie niedopuszczalny”.

Należy także odnotować, że odnosząc się do późniejszych propozycji resortu sprawiedliwości, przewidujących szeroki i ogólny zakres uprawnień dyrektora zakładu karnego lub aresztu śledczego do stosowania monitoringu (projekt nowelizacji Kodeksu karnego wykonawczego z dnia 27 lutego 2009 r.). Rzecznik Praw Obywatelskich w piśmie z dnia 12 marca 2009 r. (l. dz. - j. w.) wskazał na swoje wątpliwości co do zgodności z Konstytucją RP proponowanych w tym projekcie rozwiązań i zaproponował przekazanie projektu do szerokiej konsultacji środowisk naukowych i praktyków. W odpowiedzi z dnia 25 czerwca 2009 r. (l. dz. DWOiP-I-023-70-(IV)/08) Pan Minister poinformował Rzecznika o wstrzymaniu prac nad tym projektem.

Mając na uwadze wymienione powyżej okoliczności, uprzejmie proszę Pana Ministra o zajęcie stanowiska w sprawie konstytucyjności rozwiązań, jakie wprowadziła do Kodeksu karnego wykonawczego ustawa z dnia 18 czerwca 2009 r.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk